

Анжела Пасічніченко
кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри дошкільної освіти
Полтавського національного педагогічного
університету імені В.Г. Короленка

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДОШКІЛЬНИКА У ЗДО

У період дошкільного дитинства особистість проходить шлях від усвідомлення себе, як фізично самостійного індивіда до усвідомлення власного внутрішнього життя, власних почуттів, пов'язаних з конкретною діяльністю. Важливе місце у цьому процесі займають дорослі, передусім батьки, а також педагоги, психологи. З метою створення необхідних умов для сприяння психічному розвитку дитини, узгодження педагогічного процесу із сучасними вимогами життя ефективною є реалізація у ЗДО технології психолого-педагогічного супроводу.

Проблема супроводу стала предметом багатьох наукових досліджень (Г. Бардієв, М. Батіянова, І. Бех, А. Богущ, І. Валітова, О. Газман, Н. Глуханюк, О. Запорожець, В. Зінченко, О. Козирєва, Н. Кудикіна, В. Кузьменко, І. Печенко, Т. Савченко, О. Лідерс, Н. Тонішева, І. Трубавіна, М. Шакурова та ін.) та є особливо актуальною в сучасних умовах.

Поняття «супровід», яке ввійшло в науку у 1993 році, отримало не мало різноманітних визначень. Сучасні психолого-педагогічні наукові доробки містять аналіз його та розрізняють «психологічний супровід», «педагогічний супровід», «психолого-педагогічний супровід».

В. Зінченко визначає супровід як «систему професійної діяльності психолога, що забезпечує створення соціально-психологічних умов для успішного навчання і психологічного розвитку дитини в ситуаціях взаємодії». Об'єктом супроводу психолога при цьому є дитина, а особливістю супроводу є одночасне перебування поруч з дитиною, яка в силу вікових особливостей проходить первинну соціалізацію; наявне посередництво дорослого між соціальним світом і власним життєвим світом дитини забезпечує її оптимістичне світовідчуття завдяки створенню в просторі дошкільної установи умов для соціально-емоційного благополуччя та гармонійної соціалізації особистості. [2, с. 15].

О. Козирева під психологічним супроводом розуміє систему професійної діяльності педагога-психолога, спрямовану на створення умов для позитивного розвитку відносин дітей і дорослих в освітній ситуації, психологічний і психічний розвиток дитини з орієнтацією на зону її найближчого розвитку [3].

Психолого-педагогічний супровід науковці також розглядають «як систему професійної діяльності педагога, спрямовану на створення умов для успішного навчання і розвитку особистості та як основу взаємодії суб'єктів виховання і навчання при вирішенні освітніх проблем» [6, с. 44].

Погоджуємося з думкою І. Непомнящої, що фахівець психолого-педагогічного супроводу має не лише володіти діагностувальними методиками, консультуванням, корекцією, а і навичками системного аналізу проблемних ситуацій, узгодження і планування діяльності, що скерована на розв'язання цих ситуацій. Метою психолого-педагогічного супроводу в освітньому процесі залишається забезпечення всебічного розвитку суб'єкта [4, с. 167].

У зв'язку з цим, важливою передумовою ефективної реалізації завдань психолого-педагогічного супроводу є психологічна підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти. Вона передбачає оволодіння системою психологічних знань, умінь, навичок застосування їх у практичній діяльності та дозволить ефективно здійснювати освітній процес, спрямовувати його, передбачати можливі наслідки та результати виховних впливів для психічного розвитку дитини [1; 5].

Отже, узагальнюючи результати нашого дослідження, зазначимо, що психолого-педагогічний супровід є комплексом взаємопов'язаних та цілеспрямованих дій, які сприяють пізнавальному розвитку, особистісному становленню дошкільника, передбачають активну позицію та взаємодію всіх суб'єктів супроводу. Психолого-педагогічний супровід передбачає надання підтримки і допомоги дитині у вирішенні завдань її розвитку, навчання, виховання, соціалізації, з урахуванням індивідуальних та вікових особливостей.

Список використаних джерел:

1. Атаманчук Н. М. Менторство як форма роботи з обдарованими дітьми // Розвиток та саморозвиток педагогічної майстерності у сучасному освітньому просторі: тези доповідей Міжнародного форуму педагогічної майстерності (м. Полтава, 7–8 квітня 2015 року). Полтава: ФОП Гаража М. Ф., 2015. С. 43–44.

2. Зінченко В.М. Організація психолого-педагогічного супроводу дитини в умовах дошкільного закладу// Дошкільна освіта. 2004. № 1. С. 15–17.

3. Козырева Е.А. Программа психологического сопровождения школьников, их учителей и родителей // Психологическая наука и образование. 2000. №2. С. 22–29.

4. Непомняца І.М. Психолого-педагогічний супровід професійної підготовки майбутніх фахівців закладів дошкільної освіти // Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського. Одеса, 2019. Випуск 3 (128). С. 165–171.

5. Пасічніченко А.В., Ковалевська Н.В. Психологічна підготовка майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки». Випуск № 1. 2021. С. 157–162.

6. Психолого-педагогічний супровід формування особистості дошкільника: колективна монографія / Т. Кочубей, В. Кузь, Л. Іщенко [та ін.]; за заг. ред. В. Кузя. Умань: ВПЦ «Візаві», 2017. 212 с.

Людмила Патуляк
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
Кам'янець-Подільського національного
університету імені Івана Огієнка
Науковий керівник: Бабюк Т.Й.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методик дошкільної освіти
Кам'янець-Подільського національного
університету імені Івана Огієнка

РОЛЬ ЗАСОБІВ ЛЯЛЬКОВОГО ТЕАТРУ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА

Орієнтованість сучасних концепцій дошкільної освіти на гуманізацію передбачає необхідність задоволення потреб дитини у всебічному розвитку, формуванні творчих можливостей і здібностей дитини, які визначаються як творчість. Враховуючи, що дошкільний вік є найбільш сприятливим періодом для розвитку творчих здібностей, необхідно заохочувати допитливість дитини, залучаючи їх в різні види діяльності, сприяти розширенню дитячого досвіду і накопиченню знань, що є необхідною передумовою для творчої